

Országos Rendőrfőkapitány
Papp Károly r. altábornagy

Szám:

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása
Ügyintéző:
Tel:

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **panaszos** által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – az intézkedési kötelezettség részbeni elmulasztása tekintetében

h e l y t a d o k,

minden egyéb tekintetben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban a Pp. 397/J. § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban.

A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikusan előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton beadványt terjesztett elő, a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos a rendőri intézkedés előzményeként előadta, hogy *-n * órákor a saját területén – amit * évben megvásárolt *-nétől (a továbbiakban: édesanya) – a kerítés melletti fáról szedte a cseresznyét, amikor az édesanyja torkaszakadtából kiabálni kezdett és azt ordította, hogy „Tolvaj! Tolvaj!”, majd ezt követően a panaszos felé dobott egy kis baltát. A baltát a fa ágai felfogták, ami fenn is maradt a fán. A panaszos nagyon megijedt, remegett és kb. 5 percig mozdulni sem tudott, majd amikor magához tért telefonált a rendőrségre.

A rendőrök megérkeztek és felírták a panaszos adatait, aki ezt követően elmondta a történetet. A rendőrök megnézték a baltát és megkérdezték a panaszost, hogy hozzányúlt-e a baltához, a panaszos erre nemmel válaszolt.

Ezek után a rendőrök becsöngették az édesanyához meghallgatták őt is, majd egy kis idő múlva az egyik rendőr visszament a panaszoshoz és azt mondta, hogy azért dobta meg őt az édesanyja, mert nem adott neki a cseresznyéből. A rendőr megkérdezte a panaszost, hogy ad-e a cseresznyéből az édesanyjának, erre a panaszos nemmel válaszolt, és hozzátette, hogy feljelentést tesz. A rendőr ekkor visszament a kollégájához és mondta az édesanyjának, hogy a panaszos nem ad neki a cseresznyéből.

Utána a rendőrök tíz percig beszéltek rádiótelefonon a felettesükkel, majd közölték a panaszossal, hogy az nem bűncselekmény, amit az édesanya elkövetett, mert nem találta el a panaszost balta, majd elmentek.

A panaszos a beadványában ezek után behivatkozta a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 339. §-át a garázdaság bűncselekmény, továbbá a 222. §-ban foglalt zaklatás bűncselekmény törvényi tényállását.

Beadványát azzal a megjegyzéssel zárja, hogy az általa beidézett törvényi hivatkozásokra tekintettel nem érti, hogy miért nem bűncselekmény amit ellene elkövettek.

A beadványban foglaltak alapján a panaszos a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

1. a rendőrök intézkedési kötelezettségének részbeni elmulasztását;
2. a büntetőeljárás megindításának hiányát.

II.

Az elvégzett vizsgálat során a Panasztestület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület véleménye szerint a segélyhívásban közölt információk felvetették a bűncselekmény elkövetésének egyszerű gyanúját, így arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amely körülmény alapján nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A Panasztestület úgy foglalt állást, hogy a rendőrök a helyszíni intézkedés során mulasztást követtek el azzal, hogy a rendelkezésre álló körülményekre tekintettel, a tényállás megalapozása, felderítése érdekében további eljárási cselekményeket (tanúkutatás, kihallgatás) nem végeztek el, így sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

A megvalósult alapjogsértés a Panasztestület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- panaszbeadvány és kiegészítése;
- kapitányságvezetői levél;
- kapitányságvezetői átirat;
- küldés leírása;
- rendőri jelentés;
- rendőri jelentés;
- rendőri jelentés;
- szakmai állásfoglalás.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos *-n előterjesztett panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdés szerint a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre is. (1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.)

IV.

A rendőri intézkedés elleni panasz elbírálásakor először azt vizsgáltam meg, hogy valamennyi panaszosi sérelemre kiterjed-e a hatásköröm.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint „*Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

A panaszos sérelmezte beadványában, hogy az intézkedésre okot adó esemény kapcsán a vele szemben elkövetett bűncselekmények miatt a Rendőrkapitányság nem indított eljárást.

A sérelemmel kapcsolatban a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján eljáró hatóság, valamint a felügyeletét ellátó ügyészség biztosítja a megfelelő jogorvoslatot a büntetőeljárással kapcsolatban felmerülő panaszok vizsgálatára.

A hivatkozott törvényi rendelkezésre tekintettel a panaszbeadványban előterjesztett sérelmek jelen közigazgatási hatósági eljárás keretében – hatáskör hiányában – nem bírálhatók el, ezért a határozatban foglalt döntés ezekre nem terjed ki.

V.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által megfogalmazott sérelmek kapcsán álláspontom a következő:

V/1. A rendőrök intézkedési kötelezettségének részbeni elmulasztása

Az Rtv. 1. § (2) bekezdése szerint „*A rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: 1. általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését,*”

Az Rtv. 13. § (1) bekezdés szerint „*A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.*”

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint

„(1) A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8. § (1-2) bekezdései szerint:

„(1) A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.

(2) A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.”

A Btk. 339. § (1) bekezdése szerint *„Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök mulasztást követtek el, azzal hogy a támadója ellen a helyszínen nem intézkedtek.

A rendőri jelentésben foglaltak szerint a rendőrök *-n * órakor a Rendőrkapitányság Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) ügyeletes utasítása alapján a bejelentésben szereplő szám alatti helyen megjelentek.

A helyszínre megérkezve felvették a kapcsolatot a panaszossal, aki elmondta, hogy a amely a tulajdonát képezi és a bejelentésben szereplőszám alatti ingatlan, amely az édesanyja tulajdonát képezi, tulajdonképpen egy telek. A panaszos az édesanyjától * évben megvásárolta a telek egyik felét, azóta egy kerítés választja el a tulajdonrészeket.

A bejelentés napján * óra körüli időben a panaszos tulajdonát képező telekrészen lévő cseresznyefáról szedte a cseresznyét, amikor az édesanyja, aki a telek másik felén él összeszólalkozott vele, egyébként is perben állnak telekvita miatt.

A szóbeli vita után folytatta a panaszos a cseresznye szedését, amikor egy nagy csattanásra lett figyelmes a feje fölött, ekkor észlelte, hogy az édesanyja egy baltát dobott felé, amelyet a cseresznyefa ágai felfogtak, így a panaszosnak sérülése nem keletkezett. Ezt követően a panaszos értesítette a rendőrséget.

Ezek után a rendőrök felvették a kapcsolatot az édesanyjával, aki elmondta, hogy rossz kapcsolatban van a panaszossal és a cseresznyefa az ő tulajdonát képezi, még akkor is ha az a telekhatárán kívül esik.

Elmondta továbbá, hogy a panaszossal folytatott vita annyira felidegesítette, hogy baltát dobott a fa felé, de ezzel a panaszost nem akarta eltalálni.

A kiegészítő jelentés szerint a rendőrök a segélyhívásban szereplő címen megjelentek, a panaszost valamint az édesanyját igazoltatták és ellenőrizték az adatokat a nyilvántartó rendszerben, majd mindkét felet meghallgatták. Ezek után szemrevételezték a helyszínt és jelentették a TIK ügyeletesének, akitől arra kaptak utasítást, hogy adják meg a panaszosnak a felvilágosítást, miszerint a történetről rendőri jelentés készül, mivel nem történt bűncselekmény, továbbá, hogy a közöttük fennálló telekvita polgári peres úton rendezhető.

A panaszos az intézkedés során folyamatosan bűnügyi helyszínelőt kért, hogy fényképezze le a baltát és vegyen róla ujjlenyomatot. Amikor a rendőr közölte vele, hogy a helyszínen nem

történt bűncselekmény, akkor a panaszos rögtön vádaskodott, hogy „Ha ő csinálta volna ugyanezt, már biztos letartóztatták volna”.

A panaszos többször hangoztatta, hogy a rendőri intézkedéssel nem ért egyet és panaszt fog tenni, ekkor tájékoztatták panasztételi jogára, miszerint a Rendőrkapitányságon, valamint a Panasztestületnél egyaránt megteheti, ezt a panaszos megértette.

A ... id. számú rendőri jelentés tartalma szerint a panaszos bejelentése alapján a TIK ügyeletes utasítására megjelentek a helyszínen, ahol intézkedtek, meghallgatták a feleket, majd jelentést tettek az ügyeletes részére.

A panaszos a helyszínen többször arrogáns módon szólt a rendőrök felé, mivel ő bűnügyi helyszínelőt akart a helyszínre kérni és a baltáról ujjnyomatot vetetni a további eljárás lefolytatásához. Azt többször hangoztatta a panaszos, hogy azért kért rendőri segítséget, mert az udvarán garázdaság történt és járjanak el az édesanyjával szemben. A rendőr ekkor közölte a panaszossal, hogy magánlakásban, illetve annak területén nem követhető el garázdaság, továbbá a jogi lehetőségek ismertetése megtörtént, amennyiben távoltartást szeretne kérni, vagy zaklatás miatt szeretne eljárást kezdeményezni.

A helyszínen megállapítást nyert, hogy a panaszos édesanyja csak abból a cseresznyéből kért volna, amit a panaszos már leszedett. A panaszos azonban határozottan kijelentette, hogy nem ad belőle az édesanyjának, mivel már többször feljelentette őt különböző ügyekben, amelyek kapcsán volt kint nála a rendőrség és lefoglaltak tőle technikai eszközöket.

A panaszos sérelmezte a helyszínen, hogy a rendőrök az édesanyja ellen nem kezdeményeztek büntető feljelentést, felvetve azt a helyzetet, ha fordítva lett volna és ő dobott volna át az édesanyja kerítésén baltát, őt már biztos megbilincseltek volna. A rendőr a panaszosi állításra közölte, hogy az intézkedés ugyanez lett volna akkor is, ha a panaszos a támadó.

A panaszos többször mérgesen fennhangon számon kérte a rendőröket, hogy miért nem végezték a munkájukat rendesen, ekkor a rendőrök a panaszost felvilágosították a panasztételi jogáról, majd a TIK ügyeletes utasítása alapján elhagyták a helyszínt.

A panaszosi beadványban és a rendőri jelentésekben foglaltak is megegyeznek abban, hogy a helyszínen a panaszos felé az édesanyja egy baltát dobott, az mivel a fa ágai felfogták nem okozott sérülést a panaszosnak.

A hatályos szabályozás szerint a garázdaság bűncselekményét az követi el, aki kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartás tanúsít. Közösségellenes magatartás, amely sérti a társadalmi együttélési szabályokat, kihívóan közösség ellenes magatartás akkor állapítható meg, ha e társadalmi normákkal való nyílt szembehelyezkedés súlyos normasértést ölel fel.

Erőszakos magatartásnak minősül a más személyre gyakorolt támadó jellegű fizikai ráhatás abban az esetben is, ha az nem alkalmas testi sérülés okozására. Az erőszak irányulhat személyre, vagy dologra egyaránt. A személyre irányuló erőszaknak nem kell sérülést okoznia.

A bűncselekmény bekövetkezik, ha az elkövetett cselekmény a megbotránkozás vagy riadalom keltésére alkalmas, nem szükséges, hogy a megbotránkozás, vagy riadalom bekövetkezzen, elég annak reális lehetősége.

Jelen esetben a panaszos irányába eldobott balta a körülmények (az eldobott eszköz által megtett távolság, a dobás erőssége, iránya stb.) figyelembe vételével alkalmas eszköznek minősülhetett a testi sértés, súlyosabb esetben az emberi élet kioltására is, azonban sérülés objektív okok miatt nem következett be.

Az édesanya elismerte a cselekmény elkövetését, azzal a megjegyzéssel, hogy nem akarta a panaszost eltalálni.

Figyelemmel arra, hogy június hónapban * órákor még a látási viszonyok jók és a cselekmény helyszíne egy saroktelek, amelyet két oldalról utca, a másik két oldalról pedig szomszédos telkek vesznek körül, így annak reális esélye megvolt, hogy az eseményt több személy észlelje, annak fül- és szemtanúja legyen.

Megjegyzendő, hogy a szűk családi körben, zárt helyiségben történt garázdaság általában nem minősül garázdaságnak, ha azonban ennek helyszíne nem egy zárt helyiség, hanem a ház olyan udvara, amely a szomszédok, járókelők által is belátható és hallható, akkor a cselekmény máris alkalmas lehet a megbotránkozás, vagy riadalom keltésére újra hangsúlyozva, miszerint a megbotránkozásnak, vagy a riadalomnak nem kell megvalósulnia, mint eredménynek.

Esetünkben a garázdaság megvalósulásának mindhárom feltétele fennállt.

A panaszos irányába eldobott balta, amely annak a fának az ágai között állt meg ahol a panaszos tartózkodott, ennek tükrében a cselekmény erőszakos jellege nem vitatható. Annak kérdése, hogy ez alkalmas lehetett-e arra, hogy másokban megbotránkozást, vagy riadalmat keltsen, szintén nem igényel magyarázatot, különös figyelemmel az elkövetés eszközére, de ezt támasztja alá az elkövetés helye, valamint annak időpontja is. A kihívóan közösség ellenesség is megvalósult, hiszen az édesanya által elkövetett magatartás a társadalmi együttélési szabályok tudatos, nyílt semmibe vételét jelentette.

Összességében tehát, a fent kifejtettek alapján felmerülhetett olyan bűncselekmény gyanúja is, amely súlyosabb, mint a garázdaság, melyek közti büntető anyagi jogi szabályok alapján fennálló kapcsolatot a helyszínen nem kell értékelni (halmazat kizártsága), azonban a helyszínen tapasztaltak alapján az intézkedéssel érintett rendőrökben fel kellett volna merülnie legalább az egyszerű gyanúnak a bűncselekmény elkövetésére. Figyelembe véve akár a tettenérést büntetőjogi gyakorlatban kialakított elméleti kérdéseit is, mivel a helyszínen folyamatosan jelen volt a panaszos követve az eseményeket, valamint a helyszínen volt az elkövetés eszköze is, továbbá az édesanya elismerte a cselekmény elkövetését.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítom, hogy a végrehajtott rendőri intézkedés ebben az esetben nem volt elegendő, mivel a helyszínen tapasztaltak alapján további, a későbbi eljárás eredményességét biztosító intézkedéseket kellett volna foganatosítani (szemle, elfogás, előállítás).

A fentiek alapján a benyújtott panasz e tekintetben megalapozott.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 340/B. § (1), (2) bekezdés, 394/B. § (1) bekezdés, 397/I (1) bekezdés, 195. § (1) bekezdés;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 35. § (1) bekezdés, 50. § (1) bekezdés, 100. § (1) bekezdés a), és e) pontjai, 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdés, 93/A. (7), (9) bekezdései, 1. § (2) bekezdés, 13. § (1) bekezdés, 24. § (1) bekezdése;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 8: § (1-2) bekezdései.

Budapest, 2016. november 24.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos